Udskriftsdato: 24. april 2024

2015/1 LSF 190 (Gældende)

Forslag til Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge

Ministerium: Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Journalnummer: Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, j.nr. 15/02614

Fremsat den 4. maj 2016 af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby)

Forslag

til

Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge

§ 1. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at kommunen opretter og driver et særligt tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede børn og unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for det særlige tilbuds grundskoleundervisning, herunder bevillinger og økonomiske rammer, tilbuddets omfang med hensyn til klassetrin, elevtal, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, undervisning i fritiden, antal skoledage og rammer for klassedannelsen, elevernes undervisningstimetal og skoledagens længde.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at det særlige tilbud omfatter tilbud om optagelse i en fritidsordning.

Stk. 4. Beslutninger efter stk. 1-3 træffes på møder i kommunalbestyrelsen.

§ 2. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for det i § 1, stk. 1, nævnte særlige tilbud om grundskoleundervisning.

§ 3. Kommunalbestyrelsen kan henvise tosprogede børn og unge i den undervisningspligtige alder til et særligt tilbud om grundskoleundervisning efter § 1, stk. 1, hvis det vurderes, at eleverne har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleverne til det særlige tilbud.

Stk. 2. Henvisningen efter stk. 1 skal ophøre, når eleverne vurderes at kunne deltage i undervisningen i en almindelig klasse i folkeskolen og senest efter to års forløb.

Stk. 3. En kommunalbestyrelse kan efter overenskomst med en anden kommune henvise elever til undervisning efter stk. 1 ved et tilbud om særlig grundskoleundervisning i den anden kommune.

§ 4. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde en tosproget ung under 25 år, som ikke er i den undervisningspligtige alder, at deltage i særlig grundskoleundervisning efter § 1, stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det er det mest relevante undervisningstilbud for den unge.

§ 5. Særlige tilbud om grundskoleundervisning giver undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassetrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 2. Formålet med undervisningen er, at eleverne opnår de personlige, sociale og faglige kompetencer, der kræves for, at de hurtigst muligt kan optages i en almindelig klasse i folkeskolen, på en ungdomsuddannelse eller komme i arbejde.

Stk. 3. Tilbuddet skal i øvrigt efter sit formål og i hele sit virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

§ 6. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte slutmål og delmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen udarbejder i det omfang, det er relevant, undervisningsplaner for de fagområder og emner, der er nævnt i stk. 1. Undervisningsplanerne skal angive udviklingen hen mod slutmålene og beskrive, på hvilke klasse- eller alderstrin der arbejdes med de forskellige fagområder og emner, samt beskrive, hvorledes det samlede undervisningstilbud giver mulighed for alsidig personlig udvikling.

Stk. 3. I det omfang kommunalbestyrelsen ikke har fastsat slutmål og delmål, jf. stk. 1, gælder folkeskolens regler om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål).

§ 7. Særlige tilbud om grundskoleundervisning omfatter

1) specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,
2) supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.,
3) personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og
4) undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i det særlige tilbud.

Stk. 2. Folkeskolelovens § 3, stk. 2, § 3 a, § 5, stk. 5, § 12, stk. 2, § 23, stk. 1, § 51, stk. 3-5, § 51 a og § 51 b samt regler fastsat i henhold til § 51 b gælder tilsvarende for elever i særlig tilbud om grundskoleundervisning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde elever på 7.-9. klassetrin vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv, jf. lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v.

§ 8. Undervisningspligtige elever, som deltager i særlig grundskoleundervisning efter denne lov, aflægger ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin folkeskolens 9.-klasseprøver.

Stk. 2. Folkeskolelovens § 14, stk. 1-4, om folkeskolens 9. -klasseprøver og regler fastsat i medfør heraf gælder tilsvarende for særlige tilbud om grundskoleundervisning og de i stk. 1 nævnte elever.

§ 9. Alle udgifter til særlig tilbud om grundskoleundervisning påhviler kommunen, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling af forældre til umyndige elever og af myndige elever, som deltager i undervisning i fritiden, jf. § 1, stk. 2.

Stk. 3. Folkeskolelovens § 50, stk. 5-9, gælder tilsvarende for undervisningspligtige elever i særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen opkræver hel eller delvis betaling af elever omfattet af § 4.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen opkræver betaling for fritidsordningen af forældre til umyndige børn, der er optaget i en fritidsordning, jf. § 1, stk. 3.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier med mere end ét barn i fritidsordninger, daginstitutioner m.v. og helt eller delvist fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne, der er fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling, gælder tilsvarende ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud.

Stk. 7. Folkeskolelovens § 50 a gælder tilsvarende for særlig tilbud om grundskoleundervisning.

Stk. 8. Har en person, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i henhold til §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, undladt at betale for fritidsordningen, jf. § 1, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen tilbageholde den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Stk. 9. Restancer vedrørende betaling for fritidsordningen, jf. § 1, stk. 3, kan inddrives ved modregning i børne- og ungeydelsen efter reglerne i lov om en børne- og ungeydelse.

§ 10. Kommunalbestyrelsens afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud, jf. § 9, stk. 6, og afgørelser om afvisning af ansøgninger, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, jf. § 9, stk. 7, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem særlige tilbud om grundskoleundervisning og hjemmet eller dettes nærhed af undervisningspligtige elever, der har længere skolevej end 2 1/2 km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin og 7 km på 7.-9. klassetrin, samt af undervisningspligtige elever, der har kortere skolevej, hvis hensynet til elevernes sikkerhed i trafikken gør det særligt påkrævet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sørge for befordring til og fra særlige tilbud om grundskoleundervisning af syge og invaliderede undervisningspligtige elever.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem særlige tilbud om grundskoleundervisning og dagtilbud i henhold til lov om social service af undervisningspligtige elever, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution m.v.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for befordring efter stk. 1 kan opfyldes ved at henvise eleverne til offentlige trafikmidler eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring.

Stk. 5. Stk. 1 gælder ikke for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 12, stk. 1.

Stk. 6. Stk. 2 gælder ikke for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 12, stk. 1. I disse tilfælde skal kommunalbestyrelsen afholde udgifter til befordring svarende til de udgifter, som kommunalbestyrelsen ville være forpligtet til at afholde efter stk. 2, hvis eleven havde benyttet det tilbud, som eleven er visiteret til.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan godtgøre udgifter til befordring for elever omfattet af § 4, som har længere end 10 km mellem det særlige tilbud om grundskoleundervisning og hjemmet.

§ 12. Forældre til elever i den undervisningspligtige alder har frit valg blandt særlige tilbud om grundskoleundervisning eller ligeartede tilbud i folkeskolen i bopælskommunen eller i en anden kommune, når det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 1, stk. 2, eller folkeskolelovens § 40, stk. 2. Har en elev bopæl i en anden kommune end skolekommunen, aftaler kommunalbestyrelsen i skolekommunen og kommunalbestyrelsen i bopælskommunen betalingen for elevens undervisning m.v. i særlig tilbud om grundskoleundervisning.

Stk. 2. Indgås der ikke aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen i skolekommunen kræve betaling fra bopælskommunen for udgifterne ved elevens undervisning m.v. i henhold til stk. 3-6.

Stk. 3. Bopælskommunens betaling til skolekommunen for undervisningen af eleven udgør bopælskommunens gennemsnitlige udgift pr. elev ved særlig grundskoleundervisning, dog højst et beløb svarende til skolekommunens tilsvarende udgift. Har bopælskommunen ikke særlige tilbud om grundskoleundervisning, betaler bopælskommunen dennes gennemsnitlige budgetterede nettoudgift pr. plads i modtagelsesklasse.

Stk. 4. Bopælskommunens betaling til skolekommunen for fritidsordningen udgør bopælskommunens gennemsnitlige nettoudgift pr. barn i fritidsordning. Har bopælskommunen ikke fritidsordning, betaler bopælskommunen dennes gennemsnitlige budgetterede nettoudgift pr. plads i fritidshjem, klub m.v. for den aldersgruppe, som eleven tilhører.

Stk. 5. Betalingsforpligtelsen efter stk. 3 indtræder, når eleven påbegynder undervisningen, og ophører, når eleven afslutter undervisningen. Afslutter eleven undervisningen ved sommerferiens begyndelse, betales dog for resten af skoleåret.

Stk. 6. Betalingsforpligtelsen efter stk. 4 indtræder, når eleven begynder i fritidsordningen, og ophører, når eleven slutter i ordningen.

§ 13. Forældre eller værger til umyndige børn i særlige tilbud om grundskoleundervisning kan oprette et forældreråd.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om forældrerådets sammensætning, herunder spørgsmål om medarbejder- og elevrepræsentation, også for så vidt angår myndige elever.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan helt eller delvis henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i § 1, stk. 1-3.

§ 14. Kommunalbestyrelsen påser, at elever, der er optaget i særlige tilbud om grundskoleundervisning i medfør af § 3, stk. 1, deltager i undervisningen, og kan pålægge forældrene at give skriftlig oplysning om grunden til en elevs udeblivelse fra undervisningen. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan kommunalbestyrelsen forlange en lægeattest.

§ 15. Eleverne og forældre til umyndige elever skal regelmæssigt underrettes om lærernes vurdering af elevernes udbytte af skolegangen.

§ 16. Har et særligt tilbud om grundskoleundervisning elever på 10 år eller derover, kan eleverne danne et elevråd.

§ 17. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. forlange enhver oplysning om særlige tilbud om grundskoleundervisning, som ministeren skønner nødvendige, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på de særlige tilbuds resultater eller forhold i øvrigt.

Stk. 2. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Stk. 3. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

§ 18. Særlige tilbud om grundskoleundervisning indgår i kvalitetsrapporten for kommunens skolevæsen, jf. folkeskolelovens § 40 a. Regler fastsat i medfør af § 40 a gælder tilsvarende for det særlige tilbud om grundskoleundervisning.

§ 19. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling fører tilsyn med særlige tilbud om grundskoleundervisnings kvalitetsudvikling.

Stk. 2. I tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet kan ministeren for børn, undervisning og ligestilling med henblik på at forbedre niveauet pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan, jf. folkeskolelovens § 40 a, stk. 2, og eventuelt som et delelement heri at deltage i vejledning fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Ministeren fastsætter en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen.

§ 20. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan bemyndige en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, jf. stk. 1, herunder om, at afgørelser ikke kan indbringes for ministeren.

§ 21. Loven træder i kraft den 1. august 2016.

Stk. 2. Loven ophæves den 31. juli 2021.

§ 22. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets indhold
   3.1. Gældende ret
      3.1.1. Undervisning i folkeskolen i dansk som andetsprog
      3.1.2. Undervisningspligt
   3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
      3.2.1. Oprettelse af særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge
      3.2.2. Eleverne
      3.2.3. Fagene, specialundervisning, prøver m.v.
      3.2.4. Udgifterne til særlige tilbud om grundskoleundervisning
      3.2.5. Forældreråd m.v.
      3.2.6. Kvalitetsrapporter
      3.2.7. Det almindelige kommunale tilsyn
4. Forholdet til grundlovens § 76 og Danmarks internationale forpligtelser
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7. Administrative konsekvenser for borgerene
8. Miljømæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Danmark står i disse år over for en stor udfordring med at modtage og integrere et ekstraordinært højt antal flygtninge. Den nuværende situation medfører et pres på den generelle kommunale service på blandt andet dagtilbuds-, skole- og sundhedsområdet. Regeringen og KL har derfor indgået en aftale om bedre rammer for den kommunale integrationsindsats og er her blevet enige om en række initiativer, som har til formål at sikre, at kommunerne får den fornødne fleksibilitet i rammerne for deres integrationsindsats.

Som en del af aftalen får kommunerne mulighed for at etablere særlige tilbud om grundskoleundervisning som alternativ eller supplement til undervisning i folkeskolens modtagelsesklasser.

Lovforslaget følger op på denne aftale. Med lovforslaget får kommunerne således mulighed for at oprette særlige tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede børn og unge i kommunalt regi som alternativ eller supplement til folkeskolens undervisning i modtagelsesklasser. Derved forbedres kommunernes mulighed for lokalt at organisere det indledende grundskoletilbud til tosprogede børn og unge i overensstemmelse med kommunale prioriteringer, ønsker og behov.

Kommunalbestyrelsens beslutning om i givet fald at oprette et særligt tilbud skal bygge på en vurdering af, at der kan tilvejebringes et undervisnings- og læringsmiljø, der både kan tilgodese elevernes faglige og sociale kompetencer.

Efter lovforslaget vil særlige tilbud om grundskoleundervisning skulle oprettes som særskilte tilbud uden for rammerne af folkeskoleloven. Bestemmelserne i folkeskoleloven finder derfor ikke anvendelse for disse tilbud, medmindre det fremgår af denne lov. Fx vil bestemmelserne i folkeskoleloven om de afsluttende prøver, befordring, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, supplerende undervisning samt bestemmelserne om kvalitetsrapporter og tilsyn finde anvendelse for de særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Særlige tilbud om grundskoleundervisning bliver efter lovforslaget ikke omfattet af folkeskolelovens bestemmelser om undervisningens organisering og tilrettelæggelse, folkeskolens undervisningstimetal, folkeskolens fagrække, formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner (Fælles Mål), folkeskolens kvalifikationskrav til lærerpersonalet, holddannelse, klassestørrelser m.v.

Med lovforslaget vil kommunalbestyrelsen derved få stor frihed til at udforme det tilbud, der bedst stemmer overens med lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Undervisningen, der efter lovforslaget skal gives inden for børnehaveklassen og 1.-9. klassetrin, skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

2. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget er en udmøntning af den del af regeringens aftale med kommunerne om »Bedre rammer om den kommunale integrationsindsats«, som indeholder forskellige initiativer på Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings område. Nærværende lovforslag omhandler den del af aftalen, hvoraf det fremgår, at kommunerne skal have mulighed for at etablere særlige tilbud om grundskoleundervisning som alternativ eller supplement til undervisning i folkeskolens modtagelsesklasser.

I henhold til aftalen skal ordningen indebære, at kommunerne ikke skal leve op til folkeskolelovens krav om klasseloft, timetal, lærerkvalifikationer mv., men selv træffer beslutning herom. Undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen skal derfor opstille mål og rammer for undervisningstilbuddet, herunder om opfølgning på elevernes læring.

Lovforslaget skal derved medvirke til at give kommunalbestyrelsen stor frihed til at udforme det indledende grundskoletilbud til tosprogede børn og unge, der bedst stemmer overens med de lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling vil efter en vedtagelse af lovforslaget gå i dialog med KL om udarbejdelse af vejledningsmateriale med information til kommuner, som vælger at oprette og drive et særligt tilbud om grundskoleundervisning. Ministeriet vil gå i dialog med KL om, hvad det nærmere indhold af et sådant vejledningsmateriale mest hensigtsmæssigt kunne være. Øvrige interessenter inddrages eventuelt også i arbejdet. Det er vigtigt at få understreget vigtigheden af, at der tilvejebringes nogle undervisnings- og læringsmiljøer, der både kan tilgodese elevernes faglige og sociale kompetencer. Elever med et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog kræver særlig tilrettelagt undervisning med henblik på at imødekomme elevernes behov for faglig og sproglig udvikling.

Ministeriet vil i forbindelse hermed tillige inddrage spørgsmål om behov for testmateriale til brug ved vurderingen af elevernes sproglige udvikling. I dialogen med KL vil også indgå kommunernes arbejde

med kvalitetsrapporter for så vidt angår de særlige tilbud. Endvidere vil spørgsmålet om information af børnene og de unge og deres forældre indgå, herunder i forhold til frit valg.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med udmøntningen af de øvrige med KL aftalte initiativer på Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings område.

Som en del af aftalen er det besluttet at lempe krav til modtagelsesklasser, sådan at klasseloftet for modtagelsesklasser hæves fra 12 til 15, hvis det vurderes at være pædagogisk forsvarligt (og op til 18 hvis eleverne overvejende har samme sproglige baggrund), samt at kravet om højst at spænde over tre klassetrin hæves til højest fem, hvis eleverne overvejende har samme sproglige- og læringsmæssige baggrunde. Endvidere ændres reglerne, så eleverne fremover inden for rammerne af holddannelsesreglerne i folkeskolelovens § 25 a, skal have alle eller en del af deres timer i modtagelsesklassen. Antallet af timer fastsættes efter en vurdering af elevens behov for basisundervisning i dansk som andetsprog for at kunne deltage og få udbytte af undervisningen i den almindelige klasse. Disse ændringer vil blive foretaget ved en ændring af bekendtgørelse nr. 690 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.

Herudover fremgår det af aftalen med KL, at der skal være større fleksibilitet i forbindelse med sprogstimulering til flygtningebørn uden for dagtilbud. Kommunerne får i en midlertidig periode mulighed for selv at tilrettelægge rammerne, herunder det tidsmæssige omfang, for sprogstimuleringsindsatsen for nytilkomne flygtningebørn, som ikke er optaget i dagtilbud på tidspunktet for sprogvurderingen. Dette vil skabe mere fleksibilitet for kommunerne.

Endelig har regeringen til hensigt at indgå hensigtserklæringer med de frie grundskolers foreninger om, at de frie skoler vil tage del i ansvaret ved at tilbyde konkrete pladser til flygtninge på skolerne. Aftalen med de frie grundskolers foreninger skal danne ramme for lokale overenskomster mellem kommuner og konkrete frie grundskoler. Hensigtserklæringerne forventes udformet som korte, frivillige, ikke-juridisk bindende aftaler mellem staten og de relevante foreninger.

Regeringen har til hensigt at indgå tilsvarende hensigtserklæringer med Efterskoleforeningen og Foreningen af Frie Fagskoler om, at skolerne vil tage del i ansvaret for integrationen af nyankomne flygtningebørn ved at tilbyde konkrete pladser til uledsagede flygtninge i alderen 14-17 år på skolerne.

Sidstnævnte initiativer om dagtilbud, frie grundskoler og efterskoler kræver lovændring. Forslag herom indgår i udlændinge-, integrations- og boligministerens lovforslag om ændring af integrationsloven, danskuddannelsesloven, lov om almene boliger m.v. og forskellige andre love (Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge, styrket virksomhedsrettet integrationsprogram).

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gældende ret

3.1.1. Undervisning i folkeskolen i dansk som andetsprog

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 1.

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling har ved bekendtgørelse nr. 690 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog fastsat en række regler om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at skolelederen ved optagelse – efter inddragelse af fornøden sagkundskab og efter samråd med forældrene – beslutter, om den enkelte elev har behov for sprogstøtte, og i givet fald hvordan eleven skal gives undervisning i dansk som andetsprog. Det fremgår af bekendtgørelsens § 3, stk. 1, at hvis en tosproget elev er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen, skal eleven det med fornøden sprogstøtte i klassen eventuelt kombineret med supplerende undervisning.

I henhold til bekendtgørelsens § 4, stk. 1 og 2, skal tosprogede elever, hvis behov for sprogstøtte betyder, at de ikke ved optagelsen kan deltage i den almindelige undervisning i klassen, gives basisundervisning i dansk som andetsprog. Basisundervisningen gives i modtagelsesklasser, hvor eleverne i begyndelsen har alle eller den overvejende del af deres timer, så at de efterhånden får en del af deres undervisning i en almindelig klasse, på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning eller i udvidede modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter at de er fyldt 14 år.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 4, stk. 3 og 4, at elevtallet i modtagelsesklasser ikke må overstige 12 ved skoleårets begyndelse, medmindre klassen undervises af to lærere eller andet undervisende personale i fællesskab. Det skal tilstræbes, at elevtallet ikke i løbet af skoleåret kommer til at overstige 12. En modtagelsesklasse må højst omfatte tre klassetrin. Elevtallet på særlige hold må ikke overstige syv, men må spænde over flere klassetrin.

Undervisningen skal tilrettelægges efter folkeskolelovens krav til fagrække, timetal og lærerkvalifikationer m.v.

Mange tosprogede børn og unge begynder grundskoleundervisningen i modtagelsesklasser, da de ikke vil få udbytte af undervisningen i en almindelig klasse, fordi de ikke har tilstrækkelige sproglige forudsætninger til straks at få udbytte af undervisningen.

3.1.2. Undervisningspligten

Det er fastsat i grundlovens § 76, at alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen. De nærmere regler om undervisningspligten fremgår af folkeskolelovens §§ 32-35.

Det er fastsat i folkeskolelovens § 32, at ethvert barn, der bor her i landet, er undervisningspligtigt efter reglerne i folkeskolelovens §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder.

Undervisningspligten medfører pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. folkeskolelovens 33, stk. 1. Folkeskolens grundskole omfatter en børnehaveklasse og 1.-9. klasse. Undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og ophører den 31. juli ved afslutningen af

undervisningen på 9. klassetrin. Undervisningspligten ophører dog senest den 31. juli i det kalenderår, hvor barnet fylder 17 år, jf. folkeskolelovens § 34, stk. 1.

Folkeskolelovens § 32 om undervisningspligt omfatter alle børn, der bor eller opholder sig her i landet, uanset om de er danske statsborgere eller ej. Asylansøgere er ikke omfattet af undervisningspligten i henhold til folkeskolelovens § 32. Der er i udlændingelovens § 42 g, stk. 1, fastsat regler om, at disse børn skal deltage i særskilt tilrettelagt undervisning eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves efter den særskilt tilrettelagte undervisning. Det er udlændingemyndighederne, som har ansvaret for denne undervisning.

3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.2.1. Oprettelse af særlig tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge

Med lovforslaget etableres den retlige ramme for, at kommunerne får mulighed for at oprette særlige kommunale tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede børn og unge. Disse tilbud vil være et alternativ til folkeskolens undervisning i modtagelsesklasser og vil således udgøre de henviste børns grundskoletilbud. Henvisningen kan også være et supplement til modtagelsesklasser, så kommunerne fx vil kunne vælge at henvise en elev til en modtagelsesklasse i folkeskolen efter et år i tilbud om særlig grundskoleundervisning. Derved forbedres kommunernes mulighed for lokalt at organisere det indledende grundskoletilbud til tosprogede børn og unge i overensstemmelse med kommunale prioriteringer, ønsker og behov.

Kommunalbestyrelsens beslutning om i givet fald at oprette et særligt tilbud skal bygge på en vurdering af, at der kan tilvejebringes et undervisnings- og læringsmiljø, der både kan tilgodese elevernes faglige og sociale kompetencer.

Efter forslaget oprettes særlige tilbud om grundskoleundervisning uden for rammerne af folkeskoleloven. Bestemmelserne i folkeskoleloven finder derfor ikke anvendelse for særlige tilbud om grundskoleundervisning, medmindre det fremgår af denne lov.

Med forslaget får kommunalbestyrelsen stor frihed til at udforme det indledende grundskoletilbud til børn og unge, der bedst stemmer overens med lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Beslutningen om oprettelse af særlige tilbud om grundskoleundervisning og rammerne herfor, herunder bevillinger og økonomi i øvrigt, tilbuddets omfang med hensyn til klassetrin, elevtal, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, fritidsordning m.v., træffes af kommunalbestyrelsen på et møde. Der henvises til lovforslagets § 1.

Undervisningen, der efter forslaget gives inden for børnehaveklassen og 1.-9. klassetrin, skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Særlige tilbud om grundskoleundervisning skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere. Tilbuddene skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Formålet med henvisning til særlig grundskoleundervisning er, at de pågældende børn og unge opnår de personlige, sociale og faglige kompetencer, der kræves for, at de hurtigst muligt kan optages i en almindelig klasse i folkeskolen, i en ungdomsuddannelse eller komme i arbejde. Der henvises til lovforslagets § 5.

3.2.2. Eleverne

Det er kommunalbestyrelsen, som vil skulle visitere og henvise tosprogede børn eller unge til særlige tilbud om grundskoleundervisning. Undervisningstilbuddet vil kunne omfatte elever op til 25 år.

Kommunalbestyrelsen vil kunne henvise tosprogede børn og unge i den undervisningspligtige alder til et særligt tilbud om grundskoleundervisning, hvis det vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til det særlige tilbud om grundskoleundervisning. Der henvises til lovforslaget § 3, stk. 1.

Afgørelsen om henvisning til særlig grundskoleundervisning vil forudsætte, at der ud fra en konkret individuel vurdering af elevens sproglige udvikling ved fornøden inddragelse af sagkyndig bistand og eventuel brug af testmateriale konstateres et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog, der fordrer en særlig tilrettelagt undervisning med henblik på at imødekomme elevens behov for faglig og sproglig udvikling. Der må ved henvisning ikke lægges vægt på elevernes navne, etniske oprindelse, herunder forældrenes etniske oprindelse.

Denne vurdering vil svare til den, som finder sted efter folkeskolelovens § 5, stk. 7, med tilhørende bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog i forhold til elever, som har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og hvor det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til en anden skole end distriktsskolen.

Elever i den undervisningspligtige alder, som måtte henvises til særlig grundskoleundervisning, får ret til befordring mellem det særlige tilbud om grundskoleundervisning og hjemmet på tilsvarende måde, som hvis de deltog i undervisning i deres lokale distriktsskole i henhold til folkeskoleloven. Dette svarer til folkeskolelovens bestemmelser om befordring af elever, der henvises til en anden folkeskole end distriktsskolen på baggrund af et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte. Der henvises til lovforslagets § 11.

Kommunen vil endvidere mod hel eller delvis betaling kunne tilbyde tosprogede unge under 25 år, som ikke er i den undervisningspligtige alder, at deltage i særlig grundskoleundervisning, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det konkret er det mest relevante undervisningstilbud. Der henvises til lovforslaget § 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give fuldt eller delvist tilskud til betalingen. Der henvises til lovforslagets § 9, stk. 4.

Muligheden for at deltage i tilbuddet vil ophøre, når den pågældende fylder 25. Den undervisning, som tilbydes denne gruppe, er tilsvarende grundskoleundervisning inden for børnehaveklassen og 1.-9. klassetrin.

Hensigtsmæssigheden i at tilbyde tosprogede unge over den undervisningspligtige alder at deltage i særlig

grundskoleundervisning vil skulle afvejes i forhold til øvrige relevante tilbud, fx 10. klasse, danskuddannelse til voksne udlændige (fx danskuddannelse 2), ungdomsskolen eller en ungdomsuddannelse.

Lovforslaget vil ikke ændre på retten til danskuddannelse i henhold til danskuddannelsesloven. Tilbuddet kan således være et supplement for de 18- til 25-årige, men det vil ikke erstatte danskuddannelsen.

Målet for undervisningstilbuddet vil være at få de tosprogede børn og unge optaget i en almindelig klasse i folkeskolen, i en ungdomsuddannelse eller komme i arbejde.

Eleverne vil derfor maksimalt kunne deltage i tilbuddet i to år. Overflytning til distriktsskolen af børn i den undervisningspligtige alder med henblik på undervisning i en almindelig klasse vil kunne ske tidligere på baggrund af en vurdering af eleven sproglige kompetencer. Derfor vil der løbende skulle foretages en konkret vurdering af den enkelte elevs sprogudvikling, sådan at ingen elev fastholdes unødigt i særlig grundskoleundervisning. Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 2.

Eleverne vil ikke kunne henvises til særlig grundskoleundervisning, hvis de allerede har deltaget i undervisning i en modtagelsesklasse i to år, da der er tale om et alternativ til folkeskolens undervisning i modtagelsesklasser. Der er en tilsvarende begrænsning på to år for deltagelse i folkeskolens undervisning i en modtagelsesklasse, jf. § 4, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 690 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog. Da særlig grundskoleundervisning vil være et alternativ eller supplement til undervisning i en modtagelsesklasse, kan en elev samlet set kun deltage i sammenlagt to år i de to tilbud.

Forældre til børn, som henvises til særlig grundskoleundervisning, vil som udgangspunkt have frit valg af undervisningssted i bopælskommunen eller i en anden kommune. Dette svarer til, hvad der gælder efter folkeskolelovens § 36, stk. 3. Forældrene vil derfor kunne vælge, at barnets skal deltage i særlig grundskoleundervisning et andet sted, hvis der er ledig kapacitet, eller deltage i et tilsvarende tilbud i folkeskolen. Det frie valg vil være begrænset af, om der er en modtagelsesklasse på den ønskede skole, og om der er plads i ordningen. Der henvises til lovforslaget § 12, stk. 1.

Forældre eller værger, der selv måtte ønske at sørge for, at børn omfattet af lovforslaget får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, vil ikke have pligt til at lade barnet deltage i undervisningen i et særligt tilbud om grundskoleundervisning, men kan altid søge at få deres barn optaget i en fri grundskole eller selv stå for barnets undervisning i form af hjemmeundervisning.

3.2.3. Fagene, specialundervisning, prøver m.v.

Undervisningen i særlige tilbud om grundskoleundervisning vil, ligesom det gælder for fx de frie grundskoler, skulle stå mål med den undervisning, der almindeligvis kræves i folkeskolen. Der henvises til lovforslagets § 5, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen vil kunne fastsætte slutmål og delmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner. Der henvises til lovforslagets § 6.

Det er hermed forudsat, at slutmål og delmål vil skulle stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. I det omfang det er relevant, vil kommunalbestyrelsen skulle udarbejde undervisningsplaner for de forskellige fagområder.

Hvis kommunalbestyrelsen ikke selv har fastsat slutmål og delmål for undervisningen m.v., finder folkeskolens regler om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål) anvendelse.

At undervisningen vil skulle stå mål med folkeskolen betyder, at slutmålene og delmålene skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og dermed også med de mål, der gælder for folkeskolens undervisning. Undervisningens slutmål og delmål skal kunne sammenlignes med folkeskolens Fælles Mål, og de samme kundskabs- og færdighedsområder skal kunne findes begge steder. Tilbuddet om særlig grundskoleundervisnings slutmål og delmål behøver ikke være ligeså omfattende eller detaljerede som folkeskolens mål. Det væsentlige er, at målene er skrevet, så det bliver helt tydeligt, at en elev, som deltager i særlig grundskoleundervisning, samlet set har de samme muligheder for at bygge videre på sin skolegang, for eksempel med en ungdomsuddannelse, som om eleven havde gået i en folkeskole. Der henvises til lovforslagets § 6.

Kommunerne vil med tilbuddet få en stor grad af frihed med hensyn til organiseringen af modtagelsesundervisning. Der vil således i modsætning til i folkeskoleloven ikke være fastsat krav til fx timetal, lærerkvalifikationer, klasseloft og fagrække. Det er op til kommunerne særskilt at beslutte, hvilke rammer for undervisning der er relevante. Der henvises til lovforslagets § 1, stk. 2.

Kommunalbestyrelsens vil have ansvaret for, at personer, som ansættes til at undervise ved det særlige tilbud om grundskoleundervisning, kan varetage opgaven på forsvarlig vis. Det vil være kommunalbestyrelsen, der foretager vurderingen af, hvorvidt de personer, de ønsker at ansætte til at varetage undervisningen, har de fornødne pædagogiske og faglige forudsætninger for at varetage undervisningen i de særlige tilbud om grundskoleundervisning. Det vil sige, at personer, som ansættes til at undervise ved det særlige tilbud om grundskoleundervisning, naturligvis skal kunne varetage opgaven på forsvarlig vis – de skal have fornøden pædagogisk sagkundskab, men ikke nødvendigvis i form af uddannelsen til lærer i folkeskolen. Det svarer til, hvad der gælder for de frie grundskoler.

Kommunerne skal ved tilrettelæggelsen af den særlige grundskoleundervisning tilstræbe, at undervisningen knytter an til den ordinære undervisning i folkeskolen. Det kan fx være ved inddragelse af undervisningsmetoder og medarbejderkompetencer fra modtagelsesklasser, eller ved at eleverne deltager i visse dele af den almindelige undervisning i folkeskolen. Det må således forventes, at der vil være et tæt samarbejde mellem tilbuddet og folkeskolen med henblik på at sikre den bedst mulige overgang for eleven fra det særlige tilbuds grundskoleundervisning til undervisning i en almindelig klasse i folkeskolen.

Særlige tilbud om grundskoleundervisning vil skulle give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever, der måtte have behov herfor, tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der måtte have brug for støtte, yde personlig assistance, der kunne hjælpe elever med at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen og give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke har kunnet undervises i tilbuddet. Der henvises til lovforslagets § 7, stk. 1.

Bestemmelserne i folkeskoleloven om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, supplerende undervisning eller anden faglig støtte, personlig assistance og sygeundervisning vil skulle gælde tilsvarende for særlig grundskoleundervisning, herunder i forhold til at klage til Klagenævnet for Specialundervisning. Der henvises til lovforslagets § 7, stk. 2.

Undervisningspligtige elever i særlige tilbud om grundskoleundervisning vil ved afslutningen af 9. klassetrin skulle aflægge folkeskolens 9.-klasseprøver. Der henvises til lovforslagets § 8.

3.2.4. Udgifterne til særlig tilbud om grundskoleundervisning

Alle udgifter til særlig grundskoleundervisning for elever i den undervisningspligtige alder vil skulle påhvile kommunerne. Kommunalbestyrelsen vil derfor ikke kunne opkræve betaling for undervisningen. Der henvises til lovforslagets § 9.

Der foreslås, at der vil skulle opkræves betaling for fritidsordning af forældre til børn og unge, der er optaget i en fritidsordning. Efter forslaget vil kommunalbestyrelsen skulle yde søskendetilskud til familier med mere end et barn i fritidsordninger, daginstitutioner m.v. og helt eller delvist fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne, der er fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling, vil skulle gælde tilsvarende ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud. Efter forslaget vil kommunalbestyrelsens afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud kunne indbringes for Ankestyrelsen.

De foreslåede bestemmelser om fritidsordninger svarer til, hvad der gælder for forældre til børn og unge, der optaget i en skolefritidsordning i folkeskolen. Det samme gælder de foreslåede bestemmelser om udgifterne til ekskursioner, lejrskoler og skolerejser for så vidt angår elever i den undervisningspligtige alder. Der henvises til lovforslagets § 9.

Har en elev bopæl i en anden kommune end skolekommunen, vil kommunalbestyrelsen i skolekommunen og kommunalbestyrelsen i bopælskommunen skulle aftale betalingen for elevens undervisning m.v. i særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Indgås der ikke aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen, vil kommunalbestyrelsen i skolekommunen kunne kræve betaling fra bopælskommunen for udgifterne ved elevens undervisning m.v.

Bopælskommunens betaling til skolekommunen for undervisningen af eleven vil i sådanne tilfælde skulle udgøre bopælskommunens gennemsnitlige udgift pr. elev i særlige tilbud om grundskoleundervisning, dog højst et beløb svarende til skolekommunens tilsvarende udgift. Har bopælskommunen ikke særlige tilbud om grundskoleundervisning, vil bopælskommunen skulle betale dennes gennemsnitlige budgetterede nettoudgift pr. plads i modtagerklasse. Der henvises til lovforslagets § 12.

Bopælskommunens betaling til skolekommunen for fritidsordningen vil skulle udgøre bopælskommunens gennemsnitlige nettoudgift pr. barn i fritidsordning.

3.2.5. Forældreråd m.v.

Efter forslaget vil forældre eller værger til umyndige børn i særlige tilbud om grundskoleundervisning kunne oprette et forældreråd. Der henvises til lovforslaget § 13.

Kommunalbestyrelsen vil bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen og de beslut-

ninger, der er nævnt i § 1, stk. 1-3, kunne vælge helt eller delvis at henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet.

3.2.6. Kvalitetsrapporter

Efter forslaget vil tilbud om særlig grundskoleundervisning skulle indgå i kvalitetsrapporten, som kommunalbestyrelsen hvert andet år skal udarbejde på folkeskoleområdet, jf. folkeskolelovens § 40 a. Der henvises til lovforslagets § 18.

Kvalitetsrapporten skal beskrive kommunens skolevæsen, skolernes og de særlige tilbuds faglige niveau, de foranstaltninger, kommunalbestyrelsen har foretaget for at vurdere det faglige niveau, og kommunalbestyrelsens opfølgning på den seneste kvalitetsrapport.

Kvalitetsrapporten skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der skal tage stilling til rapporten og til opfølgning af kvalitetsrapporten. Kommunalbestyrelsens stillingtagen til kvalitetsrapporten for så vidt angår kommunens særlige tilbud om grundskoleundervisning vil fx kunne tage udgangspunkt i en vurdering af de særlige tilbuds faglige niveau og opfølgning herpå i forhold til kommunens folkeskoler.

Hvis kvalitetsrapporten viser, at det faglige niveau ud fra en helhedsvurdering ikke er tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan med henblik på at forbedre niveauet i det særlige tilbud. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse om handlingsplanen fra forældrerådet, hvis der er oprettet et sådant. Handlingsplanen skal vedtages på et møde i kommunalbestyrelsen.

Efter forslaget vil ministeren for børn, undervisning og ligestilling skulle føre tilsyn med kvalitetsudviklingen på særlige tilbud om grundskoleundervisning. Der henvises til lovforslagets § 19.

I tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet vil ministeren for børn, undervisning og ligestilling med henblik på at forbedre det faglige niveau kunne pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan. Ministeren vil fastsætte en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen. Ved vedvarende dårlig kvalitet i forhold til et særlig tilbuds undervisning forstås, at det faglige niveau ud fra en helhedsvurdering i flere på hinanden følgende år ikke svarer til det niveau, der almindeligvis må kræves i folkeskolen, herunder som det blandt andet kommer til udtryk i testresultater og prøveresultater.

I vurderingen af, om særlige tilbud om grundskoleundervisning udviser dårlig kvalitet, kan indgå flere forhold, hvor det centrale vil være, om elevernes præstationer lever op til de faglige mål, som er opstillet for undervisningen på de forskellige klassetrin, herunder i forhold til undervisningen i dansk som andetsprog. Hvis kvaliteten afviger i forhold til, hvad der burde forventes ud fra landsgennemsnit og elevsammensætning, vil det også kunne være et tegn på dårlig kvalitet. Termen ”vedvarende dårlig kvalitet” hidrører fra bemærkningerne til L 170, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, spalte 5794, om ændring af folkeskoleloven.

3.2.7. Det almindelige kommunale tilsyn

Særlige tilbud om grundskoleundervisning vil være omfattet af det almindelige tilsyn med den kommunale forvaltning. Efter den kommunale styrelseslov varetages tilsynet af Statsforvaltningen og social- og indenrigsministeren.

4. Forholdet til grundlovens § 76 og Danmarks internationale forpligtigelser

Grundlovens § 76 har følgende ordlyd: »Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen.«

Det offentlige er således efter grundlovens § 76, 1. pkt., forpligtet til at tilbyde gratis undervisning for børn i den undervisningspligtige alder i folkeskolen. Den nærmere udformning af dette grundskoletilbud og fastsættelsen af den undervisningspligtige alder er overladt til lovgiver.

Grundlovens § 76, 1. pkt., kan ikke antages at være til hinder for, at der i forhold til børn, der har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og som det er pædagogisk påkrævet at undervise på anden måde end i det almindelige folkeskoletilbud, etableres et særligt tilbud om grundskoleundervisning. På den baggrund er det regeringens vurdering, at den foreslåede ordning, hvorefter tosprogede børn og unge kan henvises til vederlagsfrit at modtage et særligt undervisningstilbud, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, vil være forenelig med grundlovens § 76, 1. pkt.

Det skal i øvrigt bemærkes, at forældre eller værger, der selv sørger for, at børn omfattet af lovforslaget får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, i overensstemmelse med, hvad der følger af grundlovens § 76, 2. pkt., ikke har pligt til at lade barnet deltage i undervisningen i et særligt tilbud om grundskoleundervisning.

Det er endvidere regeringens vurdering, at lovforslaget er foreneligt med Danmarks internationale forpligtigelser. Det følger af Danmarks internationale forpligtelser, jf. herved blandt andet artikel 14 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (om forbud mod usaglig forskelsbehandling) sammenholdt med artikel 2 i 1. tillægsprotokol til konventionen (om retten til uddannelse), at forskelsbehandling kun er berettiget, hvis den har et legitimt formål og samtidig står i et rimeligt forhold til dette formål.

Det er blandt andet anerkendt i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at det er sagligt at forskelsbehandle børn med det formål at bringe børnenes sprogkundskaber op til et tilstrækkeligt niveau, når det sikres, at børnene kommer i en almindelig klasse, når det bliver muligt. Der henvises i den forbindelse til sagsnr. 15766/03, Oršuš m.fl. mod Kroatien, pr. 172, om muligheden for at undervise romaer i særskilte klasser i Kroatien.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at forslaget står i et rimeligt forhold til dette formål. Det skyldes, at henvisning til tilbuddet alene kan ske på baggrund af en pædagogisk faglig vurdering, og at børnene kommer i en almindelig folkeskole, så snart deres sprogkundskaber giver mulighed for det.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indeholder bestemmelser om kommunal oprettelse og drift af særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge og om at oprette fritidstilbud i tilknytning til undervisningstilbuddet.

Det særlige undervisningstilbud kan gives fra børnehaveklasse til og med 9. klasse i et omfang, der for

den enkelte elev kan vare op til to år. Det forudsættes, at det særlige undervisningstilbud skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Tilbuddet omfattes ikke af folkeskolelovens bestemmelser om undervisningens organisering og tilrettelæggelse, herunder undervisningstimetal, fagrække, kvalifikationskrav til lærerpersonale, klasse- og holddannelser m.m.

Det betyder, at kommunerne som alternativ til at optage nyankomne børn i folkeskolen i en overgangsfase på op til to år, inden de pågældende børn skal optages i folkeskolens almindelige undervisning, får frihed til at udforme de indledende grundskoletilbud til udenlandske børn og unge, der bedst stemmer overens med lokale prioriteringer, ønsker og behov.

Lovforslaget giver kommunerne mulighed for at etablere særlige tilbud om grundskoleundervisning til udenlandske børn og unge, men det er ikke på forhånd muligt at vurdere, i hvilket omfang kommunerne vil gøre brug af lovforslagets muligheder, og hvordan kommunerne konkret vil tilrettelægge tilbuddene. Det er på den baggrund ikke muligt at opgøre de økonomiske konsekvenser af lovforslaget. Lovforslaget vil efter omstændighederne kunne indebære mindreudgifter for kommunerne sammenlignet med de udgifter, der vil være forbundet med at give de pågældende børn undervisningstilbud efter folkeskoleloven, idet tilbuddet ikke omfattes af en række af folkeskolelovens bestemmelser om undervisningens organisering m.v.

Lovforslaget giver endvidere mulighed for at optage nyankomne børn i en fritidsordning på samme vilkår, der gælder for børn optaget i en skolefritidsordning i folkeskolen. Dvs. at der kan opkræves betaling efter takster, der fastsættes af kommunen, og ydes søskendetilskud og fripladstilskud m.v. efter de samme regler, der gælder efter dagtilbudsloven. Denne del af lovforslaget vil derfor som udgangspunkt ikke betyde merudgifter for kommunerne sammenlignet med de tilbud, der kan gives efter folkeskoleloven og dagtilbudsloven.

Samlet set kan lovforslaget forventes at indebære kommunale mindreudgifter sammenlignet med de undervisnings- og fritidstilbud, der vil skulle gives efter eksisterende lovgivning. De konkrete udgifter vil afhænge af omfanget af den kommunale anvendelse af tilbuddene, samt hvordan kommunerne vælger at tilrettelægge undervisningstilbuddene.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 21. marts 2016 til den 8. april 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Amnesty International, Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Danmarks Lærerforening, Danmarks Privatskoleforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Røde Kors, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination, Efterskoleforeningen, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler, Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, Foreningen for Kristne Friskoler, Foreningen Nydansker, Frie Kostskolers Fællesråd, Frie Skolers Lærerforening, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere (LU), Landsorganisationen i Danmark, Landssamråd for PPR-chefer, Lilleskolerne, Private Gymnasier og Studenterkurser, Retspolitisk Forening, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Etniske Minoriteter, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund og Ungdomsskolernes Udviklingscenter.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mulighed for mindreudgifter	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det fremgår af *stk. 1,* at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at kommunen opretter og driver et særligt tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede børn og unge. Ved tosprogede børn og unge forstås børn og unge, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk.

I dag begynder mange tosprogede børn og unge deres grundskoleundervisning i folkeskolens modtagel-

sesklasser, da de alt efter støtteforanstaltninger m.v. ikke forventes at ville kunne få tilstrækkelig udbytte af undervisningen i en almindelig klasse, fordi de ikke har tilstrækkelige dansksproglige forudsætninger til straks at få udbytte af undervisningen.

Efter lovforslaget kan der oprettes særlige tilbud om grundskoleundervisning til sådanne tosprogede børn og unge uden for rammerne af folkeskoleloven. Undervisning ved særlige tilbud om grundskoleundervisning vil være et alternativ eller supplement til undervisning i folkeskolens modtagelsesklasser.

Oprettelse af et særligt tilbud om grundskoleundervisning forudsætter, at kommunalbestyrelsen vurderer, at der er et tilstrækkeligt elevtal til at oprette et sådan tilbud, således at der kan tilvejebringes et undervisnings- og læringsmiljø, der både kan tilgodese elevernes faglige og sociale kompetencer.

Det fremgår af *stk. 2,* at kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for det særlige tilbuds grundskoleundervisning, herunder bevillinger og økonomiske rammer, tilbuddets omfang med hensyn til klassetrin, elevtal, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, undervisning i fritiden, antal skoledage og rammer for klassedannelsen, elevernes undervisningstimetal og skoledagens længde.

Bestemmelserne i folkeskoleloven finder ikke anvendelse for særlige tilbud om grundskoleundervisning, medmindre det fremgår af loven, jf. fx lovforslagets § 7.

Efter *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen beslutte, at det særlige tilbud omfatter tilbud om optagelse i en fritidsordning. Beslutningen kan træffes i forbindelse med oprettelsen af et særligt tilbud om grundskoleundervisning eller på et senere tidspunkt. Fritidsordningen vil være en del af tilbuddet og vil kunne indrettes efter lokale prioriteringer, ønsker og behov. Efter lovforslagets § 9, stk. 5, skal kommunalbestyrelsen opkræve betaling af forældre til børn, der er optaget i en fritidsordning. Der henvises til bemærkningerne til § 9.

Endelig foreslås det i *stk. 4,* at kommunalbestyrelsens beslutninger efter stk. 1-3 træffes på møder i kommunalbestyrelsen. Det vil sige, at beslutningskompetencen ikke kan delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen eller forvaltningen. Da kommunalbestyrelsens møder er offentlige, indebærer forslaget, at der sikres mulighed for, at beslutning om oprettelse af særlige tilbud om grundskoleundervisning kan blive et tema i den lokale, offentlige kommunalpolitiske debat.

Til § 2

Det fremgår af *§ 2,* at kommunalbestyrelsen har ansvaret for det i § 1, stk. 1, nævnte særlige tilbud om grundskoleundervisning. Kommunalbestyrelsen har således ansvaret for, at undervisnings- og læringsmiljøet tilgodeser elevernes faglige og sociale kompetencer, undervisningens kvalitet, herunder at undervisningen står mål med folkeskolens, at det undervisende personale har de fornødne pædagogiske og faglige forudsætninger m.m. Derved tydeliggøres det, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for styringen af det særlige tilbud om grundskoleundervisning i kommunen i overensstemmelse med bestemmelserne i den kommunale styrelseslovgivning.

Det fremgår derfor af lovforslagets § 18, at særlige tilbud om grundskoleundervisning indgår i kvalitetsrapporten for kommunens skolevæsen. Der henvises til bemærkningerne til § 18. Kommunalbestyrelsen har som anført også ansvaret for kvaliteten af undervisningen.

Til § 3

Det fremgår af *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen kan henvise tosprogede børn og unge i den undervisningspligtige alder til et særligt tilbud om grundskoleundervisning efter § 1, stk. 1, hvis det vurderes, at eleverne har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleverne til det særlige tilbud.

Gældende ret om henvisning af tosprogede børn til andre skoletilbud end distriktsskolen er i bemærkningerne til L 135, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, spalte 6438, beskrevet sådan, at alle tosprogede elever, der ved optagelsen vurderes at have et ikke uvæsentligt sprogstøttebehov i form af undervisning i dansk som andetsprog, efter kommunalbestyrelsens beslutning kan henvises til en anden skole end distriktsskolen, hvis det er påkrævet af pædagogiske hensyn.

Bestemmelsen i stk. 1, betyder, at alle tosprogede elever i den undervisningspligtige alder, som vurderes at have et ikke uvæsentligt sprogstøttebehov i form af undervisning i dansk som andetsprog, fremover efter kommunalbestyrelsens beslutning også kan henvises til særlige tilbud om grundskoleundervisning, hvis det er pædagogisk påkrævet ud fra en individuel vurdering af elevens behov.

Afgørelsen om henvisning til særlige tilbud om grundskoleundervisning forudsætter, at der ud fra en konkret individuel vurdering af elevens sproglige udvikling ved fornøden inddragelse af sagkyndig bistand og eventuel brug af testmateriale konstateres et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog, der fordrer en særlig tilrettelagt undervisning med henblik på at imødekomme elevens behov for faglig og sproglig udvikling.

Denne vurdering svarer til den, som finder sted efter folkeskolelovens § 5, stk. 7, med tilhørende regler i bekendtgørelse nr. 690 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i dansk som andet sprog, i forhold til elever, som har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte, og hvor det vurderes at være pædagogisk påkrævet at henvise eleven til en anden skole end distriktsskolen.

Det fremgår af *stk. 2,* at henvisningen efter stk. 1 skal ophøre, når eleverne vurderes at kunne deltage i undervisningen i en almindelig klasse i folkeskolen og senest efter to års forløb. Det betyder, at overflytning til distriktsskolen kan ske tidligere på baggrund af en vurdering af elevens sproglige kompetencer. Det skal løbende vurderes, om der er et behov for undervisning i dansk som andetsprog, som kan begrunde fortsat opretholdelse af den pligtmæssige henvisning til særlig grundskoleundervisning. Når der ikke længere er et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog, skal eleven have tilbud om overførsel til distriktsskolen. For særlig grundskoleundervisning vil den højeste tidsramme for denne type af undervisning være 2 år.

Da særlig grundskoleundervisning vil være et alternativ eller supplement til undervisning i en modtagelsesklasse, kan en elev kun deltage sammenlagt i to år i de to tilbud. Det vil sige, at eleven efter højst to år skal overføres til undervisning i en almindelig klasse i folkeskolen. Baggrunden herfor er et ønske om, at eleven skal integreres i et almindeligt tilbud i folkeskoleregi, så snart det er muligt. Derfor skal der løbende foretages en konkret vurdering af den enkelte elevs sprogudvikling, sådan at ingen elev fastholdes unødigt i særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Det fremgår af *stk. 3*, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en anden kommune kan

henvise elever til undervisning efter stk. 1 ved et tilbud om særlig grundskoleundervisning i den anden kommune. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 1, hvorefter en kommunalbestyrelse efter overenskomst med en anden kommune kan henvise elever til undervisning i den anden kommunes skoler.

Til § 4

Det fremgår af *§ 4*, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde en tosproget ung under 25 år, som ikke er i den undervisningspligtige alder, at deltage i særlig grundskoleundervisning efter § 1, stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det er det mest relevante undervisningstilbud for den unge. Ved »unge under 25 år« forstås unge under 25 år, som er ud over den undervisningspligtige alder.

I dag undervises unge udlændinge, som er under 18 år, men over den undervisningspligtige alder som udgangspunkt i dansk som andetsprog i den kommunale ungdomsskole.

Unge over 18 år vil derimod være omfattet af danskuddannelseslovens målgruppe. Her gælder kommunens forpligtelse til at tilbyde danskuddannelse imidlertid alene nyankomne udlændinge. Den undervisning, som tilbydes denne gruppe, er ligeledes undervisning inden for børnehaveklassen og 1.-9. klassetrin.

Hensigtsmæssigheden i at henvise unge over den undervisningspligtige alder til særlig grundskoleundervisning skal afvejes i forhold til øvrige relevante tilbud, fx 10. klasse, danskuddannelse til voksne udlændige (fx danskuddannelse 2), ungdomsskolen eller en ungdomsuddannelse.

Lovforslaget ændrer ikke på retten til danskuddannelse i henhold til danskuddannelsesloven. Tilbuddet kan således være et supplement for de 18- til 25-årige, men det vil ikke kunne erstatte danskuddannelsen.

Eleven skal betale for udgifterne, der er forbundet med undervisningen efter § 4. Der henvises til bemærkningerne til § 9, stk. 4. Kommunen kan fortsat også etablere undervisningstilbud i regi af ungdomsskolen for unge tosprogede udlændinge, som ikke kan optages i folkeskolen.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 8, kan folkeskolen, hvor geografiske eller andre særlige forhold taler derfor, tilbyde voksne at deltage i folkeskolens undervisning i 8.-10. klassetrin. Bestemmelsen er i nogle kommuner blevet forstået som bred hjemmel til i større omfang at tilbyde unge udlændinge over 18 at deltage i folkeskolens undervisning i udvidede modtagelsesklasser (dvs. modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter at de er fyldt 14 år). Det fremgår af forarbejderne til folkeskolelovens § 3, stk. 8, at hensigten med den foreslåede affattelse af bestemmelsen var at foretage en præcisering af, hvornår det kan tilbydes voksne at deltage i folkeskolens undervisning, og at der dermed i lovteksten gives udtryk for, at det kun har været hensigten at lade et begrænset antal voksne deltage i folkeskolens undervisning på de ældste klassetrin i tilfælde, hvor der er langt til voksenundervisningstilbud (bemærkningerne til L 130, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, spalte 2949).

Ministeriet vil i forbindelse med den kommende ændring af bekendtgørelse nr. 690 af 20. juni 2014 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 2, præcisere over for kommunerne, at tilbud om undervisning i folkeskolens udvidede modtagelsesklasser af voksne tosprogede alene kan ske i begrænset omfang, og kun hvis geografiske eller andre særlige forhold taler

derfor, dvs. hvor der er langt til voksenundervisningstilbud. Hvis det konkret vurderes, at et grundskoletilbud konkret er det mest relevante undervisningstilbud, skal dette foregå i kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede børn og unge eller i regi af ungdomsskolen.

Til § 5

Det fremgår af *stk. 1,* at det særlige tilbud om grundskoleundervisning skal give undervisning inden for børnehaveklassen og 1.-9. klassetrin, som kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for kvaliteten af undervisningen på det særlige tilbud om grundskoleundervisning og dermed også for, at undervisningen kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Der henvises til bemærkninger til lovforslagets § 2.

At undervisningen skal stå mål med folkeskolens undervisning betyder, at slutmålene og delmålene, jf. nærmere lovforslagets § 6, skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og dermed også med de mål, der gælder for folkeskolens undervisning. Slutmålene defineres som undervisningsmæssige pejlemærker. Uanset hvordan det særlige tilbud tilrettelægger sin undervisning, skal det formulere, hvilke kundskaber og færdigheder tilbuddets undervisning leder eleverne frem mod inden for det enkelte fag/fagområde eller emne. Undervisningens slutmål og delmål skal kunne sammenlignes med folkeskolens mål, og de samme kundskabs- og færdighedsområder skal kunne findes begge steder. Tilbuddet om særlig grundskoleundervisnings slutmål og delmål behøver ikke være ligeså omfattende eller detaljerede som folkeskolens mål. Det væsentlige er, at målene er skrevet, så det bliver helt tydeligt, at en elev, som deltager i særlig grundskoleundervisning, samlet set har de samme muligheder for at bygge videre på sin skolegang, fx med en ungdomsuddannelse, som om eleven havde gået i en folkeskole.

Det følger af *stk. 2,* at formålet med undervisningen er, at eleverne opnår de personlige, sociale og faglige kompetencer, der kræves for, at de hurtigst muligt kan optages i en almindelig klasse i folkeskolen, på en ungdomsuddannelse eller komme i arbejde. Forslaget skal ses i sammenhæng med kravet om, at undervisningen skal stå mål med folkeskolens undervisning, jf. stk. 1.

Det fremgår af *stk. 3,* at tilbuddet i øvrigt efter sit formål og i hele sit virke skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Det vil således efter forslaget udtrykkeligt fremgå, at de særlige tilbud om grundskoleundervisning er forpligtede til at undervise eleverne på en sådan måde, at eleverne vil kunne lære og blandt andet derigennem kunne komme til at respektere, at det danske samfund bygger på en række grundlæggende menneske- og frihedsrettigheder, herunder forbud mod diskrimination, hvad enten det drejer sig om køn, race eller religion m.v. Dette er i bestemmelsen særligt fremhævet for så vidt angår ligestillingen mellem kønnene. Tilbuddene må derfor ikke foretage handlinger eller undladelser, som krænker kravet om, at tilbuddene skal udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for fx ligestillingen mellem kønnene.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3*,* svarer til, hvad der gælder for kommunale internationale grundskoler, jf. § 4, stk. 2, i lov om kommunale internationale grundskoler og de frie grundskoler, herunder de internationale frie grundskoler og skoleafdelinger, jf. § 1, stk. 2, 2. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Til § 6

Stk. 1 indebærer, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte slutmål og delmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner.

Slutmålene defineres som de undervisningsmæssige pejlemærker. Uanset hvordan det særlige tilbud tilrettelægger sin undervisning, skal det formulere, hvilke kundskaber og færdigheder undervisningen leder eleverne frem mod inden for det enkelte fag/fagområde eller emne. Tilbuddet kan vælge at fastsætte slutmål for de enkelte fag, som der underviser i, eller for flere fag under ét, hvis tilbuddet har tilrettelagt tværfaglig undervisning.

Delmål beskriver mål for undervisningen på bestemte tidspunkter i undervisningsforløbet for de enkelte fag/fagområder og emner. Fastsættelsen af tidspunkterne for delmålene kan variere fra fag til fag, men for alle fag/fagområder og obligatoriske emner vil gælde, at der flere gange i undervisningsforløbet skal være formuleret delmål. Delmålene skal indeholde en beskrivelse af, hvilke kundskaber og færdigheder tilbuddets undervisning leder eleverne frem mod inden for det enkelte fag/fagområde eller emne på det tidspunkt, som delmålet er fastsat for.

Det er hermed forudsat, at slutmål og delmål står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Hvis slutmål og delmål ikke fastsættes, gælder folkeskolens Fælles Mål, jf. bemærkningerne til stk. 3.

Stk. 2 indebærer, at kommunalbestyrelsen i det omfang, det er relevant, udarbejder undervisningsplaner for de fagområder og emner, der er nævnt i stk. 1. Undervisningsplanerne skal angive udviklingen hen mod slutmålene, beskrive, på hvilke klasse- eller alderstrin der arbejdes med de forskellige fagområder og emner, samt beskrive, hvorledes det samlede undervisningstilbud giver mulighed for alsidig personlig udvikling.

Hvor et slutmål er tilbuddets undervisningsmæssige pejlemærke, er en undervisningsplan beskrivelsen af, hvordan slutmålene nås – herunder angivelse af undervisningens progression hen imod slutmålene. Herudover skal undervisningsplanerne indeholde en beskrivelse af blandt andet, hvad der arbejdes med på de enkelte klasse- eller alderstrin, samt hvilke arbejdsmetoder der anvendes, og hvilke undervisningsmaterialer der benyttes. Som et led i udarbejdelsen af undervisningsplanen beskrives, hvorledes det samlede undervisningstilbud giver mulighed for elevens alsidige personlige udvikling. Det indebærer, at tilbuddet skal tilgodese alle sider af elevens udvikling, herunder den åndelige, intellektuelle, musiske, fysiske og sociale.

Undervisningsplanerne anvendes som et redskab i undervisernes samarbejde om fag og tværfaglige forløb frem mod slutmålene for de enkelte fag med henblik på at understøtte den enkelte elevs udvikling og behov.

Stk. 3 indebærer, at i det omfang, kommunalbestyrelsen ikke har fastsat slutmål og delmål, jf. stk. 1, gælder folkeskolens regler om formål, kompetencemål og færdigheds- og vidensmål for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål).

Folkeskolens Fælles Mål fastsætter nationale mål for, hvad eleverne skal lære i skolens fag og emner samt børnehaveklassen. De Fælles Mål er bindende mål og skal være styrende for undervisningen i

folkeskolen. Fælles Mål er læringsmål og beskriver, hvad eleven skal lære, ikke hvad undervisningen skal indeholde.

Til § 7

Stk. 1, og stk. 2, skal ses i sammenhæng. Stk. 1 fastsætter, at det særlige tilbud om grundskoleundervisning skal give specialundervisning m.v., og i stk. 2 fastsættes, hvilke bestemmelser i folkeskoleloven der finder anvendelse for den pågældende aktivitet.

Stk. 1, nr. 1, indebærer, at særlige tilbud om grundskoleundervisning omfatter specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det vil sige, at særlige tilbud om grundskoleundervisning skal give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever, der har brug for støtte, som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.

Stk. 1, nr. 2, indebærer, at særlig tilbud om grundskoleundervisning omfatter supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.

Stk. 1, nr. 3, indebærer, at særlig tilbud om grundskoleundervisning omfatter personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Stk. 1, nr. 4, indebærer, at særlig tilbud om grundskoleundervisning omfatter undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i det særlige tilbud. Det vil sige, at elever, der gennem længere tid af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises ved det særlige tilbud, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig. Det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette undervisning på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning.

Stk. 2 indebærer, at folkeskolelovens § 3, stk. 2, § 3 a, § 5, stk. 5, § 12, stk. 2, § 23, stk. 1, § 51, stk. 3-5, § 51 a og § 51 b samt regler fastsat i henhold til § 51 b gælder tilsvarende for elever i særlig tilbud om grundskoleundervisning. Det betyder, at folkeskolelovens bestemmelser om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, supplerende undervisning eller anden faglig støtte, personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, sygeundervisning og klage til Klagenævnet for Specialundervisning gælder tilsvarende for særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Stk. 3 indebærer, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde elever på 7.-9. klassetrin vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv, jf. lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v.

Bestemmelsen svarer til friskolelovens § 3, stk. 5, hvorefter skolen kan tilbyde sine elever vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. Bestemmelsen skal endvidere ses i sammenhæng med vejledningslovens bestemmelser, hvorefter kommunalbestyrelsen skal sørge for, at vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv også omfatter unge, der ikke går i folkeskolen.

Det kan lokalt være hensigtsmæssigt, hvis kommunen indgår et samarbejde med ungdomsuddannelserne omkring overgangen fra særlige tilbud om grundskoleundervisning til en ungdomsuddannelse.

Til § 8

Af *stk. 1* fremgår, at undervisningspligtige elever, som deltager i særlig grundskoleundervisning, aflægger ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin folkeskolens 9.-klasseprøver.

Stk. 2 indebærer, at folkeskolelovens § 14, stk. 1-4, om folkeskolens 9.-klasseprøver og regler fastsat i medfør heraf gælder tilsvarende for særlige tilbud om grundskoleundervisning og de i stk. 1 nævnte elever.

Af folkeskolelovens § 14, stk. 1, fremgår fagene, der kan gennemføres prøver i. Af § 14, stk. 2, fremgår hvilke fag, som eleverne skal aflægge prøve i. Af § 14, stk. 3, fremgår hvilke fag, som eleverne herudover kan vælge at aflægge prøve i. § 14, stk. 4, bemyndiger ministeren til at fastsætte nærmere regler om prøverne. De nærmere regler om folkeskolens 9.-klasseprøver er fastsat i bekendtgørelse nr. 1824 af 16. december 2015 om folkeskolens prøver.

Til § 9

Stk. 1 indebærer, at kommunalbestyrelsen skal afholde alle udgifter til særlige tilbud om grundskoleundervisning, herunder udgifter til nødvendige undervisningsmidler. Som følge heraf kan der ikke opkræves forældrebetaling for undervisningen.

Stk. 2 giver kommunalbestyrelsen hjemmel til at opkræve betaling af forældre til børn, som deltager i undervisning i fritiden på særlig tilbud om grundskoleundervisning.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for den enkelte skoles virksomhed, herunder undervisning i fritiden. Det er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang der skal tilbydes eleverne på særlig tilbud om grundskoleundervisning undervisning i fritiden. Hvis det særlige tilbud om grundskoleundervisning tilbyder eleverne undervisning i fritiden, skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, hvorvidt der skal opkræves betaling for undervisningen og i bekræftende fald fastlægge størrelsen af betalingen.

Stk. 3 fastsætter, at folkeskolelovens § 50, stk. 5-9, om ekskursioner, lejrskoler og skolerejser gælder tilsvarende for undervisningspligtige elever på særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Det er fastsat i folkeskolelovens § 50, stk. 5, at kommunalbestyrelsen dækker alle udgifter, hvis afholdelse er en forudsætning for gennemførelsen af ekskursioner og lejrskoler. Kommunalbestyrelsen afholder desuden alle udgifter til lærernes deltagelse i skolerejser, jf. folkeskolelovens § 50, stk. 6.

Efter folkeskolelovens § 50, stk. 7, kan kommunalbestyrelsen dog kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning under ekskursioner. Kommunalbestyrelsen kan også kræve betaling af forældrene til dækning af udgifterne til elevernes forplejning under lejrskoler og skolerejser. Betalingen fastsættes under hensyn til et anslået normalt sparet hjemmeforbrug.

Endvidere fremgår det af folkeskolelovens § 50, stk. 8, at klassens elever og forældre kan, eventuelt i samarbejde med skolen, ved fælles indsamling eller på anden måde i fællesskab tilvejebringe midler til dækning af udgifter, der ikke dækkes af kommunen. Den enkelte elevs ret til deltagelse i ekskursioner, lejrskoler og skolerejser kan ikke betinges af erlæggelse af et beløb eller en anden ydelse, jf. folkeskolelovens § 50, stk. 9.

Med *stk. 4* fastsættes det, at elever omfattet af § 4 deltager i særlige tilbud om grundskoleundervisning mod hel eller delvis betaling af udgifterne, der er forbundet med undervisningen.

Det fastsættes med *stk. 5*, at kommunalbestyrelsen opkræver betaling for fritidsordningen af forældre til børn, der er optaget i en fritidsordning.

Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. § 50, stk. 2, i folkeskoleloven, hvorefter kommunalbestyrelsen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning. Vælger forældrene en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen med tilhørende skolefritidsordning, betaler forældrene til skolekommunen dennes takst for skolefritidsordningen, dog betales bopælskommunens takst, hvis denne er højest.

Stk. 6 fastsætter, at kommunalbestyrelsen yder søskendetilskud til familier med mere end ét barn i fritidsordninger, daginstitutioner m.v. og helt eller delvist fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller hvor sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold gør sig gældende. Reglerne, der er fastsat i medfør af dagtilbudsloven om kommunens tilskud til brug for dag-, fritids- og klubtilbud og forældrenes egenbetaling, gælder tilsvarende ved ydelse af søskendetilskud og ved ydelse af helt eller delvist fripladstilskud.

Stk. 7 indebærer, at folkeskolelovens § 50 a om digital selvbetjening i forbindelse med ansøgninger om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud gælder tilsvarende for særlig tilbud om grundskoletilbud.

Det er fastsat i folkeskolelovens § 50 a, stk. 1, at ansøgning om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud skal indgives til kommunalbestyrelsen ved anvendelse af den digitale løsning, som kommunen stiller til rådighed (digital selvbetjening). Ansøgninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af kommunalbestyrelsen.

Efter folkeskolelovens § 50 a, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen dog tilbyde, at ansøgning kan indgives på anden vis, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Kommunalbestyrelsen kan desuden helt ekstraordinært også undlade at afvise en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, jf. folkeskolelovens § 50 a, stk. 3.

Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der foreligger særlige forhold, fx grundet sproglige vanskeligheder, der gør, at forældrene, som ønsker at søge om friplads, ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening, skal kommunalbestyrelsen således tilbyde, at ansøgningen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening i overensstemmelse med folkeskolelovens § 50 a, stk. 2 og 3.

Stk. 8 fastsætter, at hvis en person, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp

i henhold til §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, har undladt at betale for fritidsordningen, jf. § 1, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen tilbageholde den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp. Den foreslåede bestemmelse svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 50, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen kan tilbageholde den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp for en person, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp i henhold til §§ 22-25 i lov om aktiv socialpolitik, og som har undladt at betale for skolefritidsordning.

Stk. 9 giver hjemmel til, at restancer vedrørende betaling for fritidsordningen kan inddrives ved modregning i børne- og ungeydelsen efter regler fastsat i lov om en børne- og ungeydelse. Den foreslåede bestemmelse, svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 50, stk. 4, hvorefter restancer vedrørende betaling for skolefritidsordning kan inddrives ved modregning i børne- og ungeydelsen efter regler fastsat i lov om en børne- og ungeydelse.

Til § 10

Det foreslås i *§ 10,* at kommunalbestyrelsens afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud, jf. § 9, stk. 6, og afgørelser om afvisning af ansøgninger, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, jf. § 9, stk. 7, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den forslåede bestemmelse i § 10 svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 51, stk. 6, hvorefter afgørelser om søskendetilskud og fripladstilskud i henhold til § 50, stk. 2, og afgørelser om afvisning af ansøgninger efter § 50 a, stk. 1, 2. pkt., kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til § 11

Stk. 1 indebærer, at kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem særlige tilbud om grundskoleundervisning, og hjemmet eller dettes nærhed af undervisningspligtige elever, der har længere skolevej end 2 1/2 km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin og 7 km på 7.-9. klassetrin, samt af undervisningspligtige elever, der har kortere skolevej, hvis hensynet til elevernes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet. Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. § 26, stk. 1, i folkeskoleloven.

Stk. 2 fastsætter, at kommunalbestyrelsen endvidere skal sørge for befordring til og fra særlige tilbud om grundskoleundervisning af syge og invaliderede elever i den undervisningspligtige alder. Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. § 26, stk. 2, i folkeskoleloven.

Stk. 3 indebærer, at bestemmelserne i stk. 1-2 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem særlige tilbud om grundskoleundervisning og dagtilbud i henhold til lov om social service af elever i den undervisningspligtige alder, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution m.v. Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. § 26, stk. 4, i folkeskoleloven.

Stk. 4 fastsætter, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for befordring efter stk. 1 kan opfyldes

ved at henvise eleverne til offentlige trafikmidler eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring. Bestemmelsen svarer til folkeskolelovens § 26, stk. 5.

Stk. 5 fastsætter, at stk. 1 ikke gælder for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 12, stk. 1, om frit valg af andet undervisningssted. Det vil sige, at disse elever ikke har krav på befordring betinget af afstand mellem hjem og tilbud m.v.

Stk. 6 fastsætter, at stk. 2 ikke gælder for elever, som vælger et andet undervisningssted i medfør af § 12, stk. 1. I disse tilfælde skal kommunalbestyrelsen afholde udgifter til befordring svarende til de udgifter, som kommunalbestyrelsen ville være forpligtet til at afholde efter stk. 2, hvis eleven havde benyttet det tilbud, som eleven er visiteret til. Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. § 26, stk. 7, i folkeskoleloven.

Stk. 7 fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan godtgøre udgifter til befordring for elever omfattet af § 4, som har længere end 10 km mellem det særlige tilbud om grundskoleundervisning og hjemmet.

Til § 12

Stk. 1 fastsætter, at forældre til elever i den undervisningspligtige alder har frit valg blandt særlige tilbud om grundskoleundervisning eller ligeartede tilbud i folkeskolen i bopælskommunen eller i en anden kommune, når det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 1, stk. 2, eller folkeskolelovens § 40, stk. 2. Har en elev bopæl i en anden kommune end skolekommunen, aftaler kommunalbestyrelsen i skolekommunen og kommunalbestyrelsen i bopælskommunen betalingen for elevens undervisning m.v. i særlige tilbud om grundskoleundervisning. Ved ligeartede tilbud i folkeskolen forstås tilsvarende tilbud i folkeskolens modtagelsesklasser.

Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling for undervisningsudgifterne m.v. for elever, der henvises eller optages på særlig tilbud om grundskoleundervisning, og som har bopæl i en anden kommune. Betalingens størrelse fastsættes efter aftale mellem kommunalbestyrelsen i skolekommunen og kommunalbestyrelsen i bopælskommunen.

Det fastsættes i *stk. 2,* at indgås der ikke aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen i skolekommunen kræve betaling fra bopælskommunen for udgifterne ved elevens undervisning m.v. i henhold til stk. 3-6.

Stk. 3 fastsætter, at bopælskommunens betaling til skolekommunen for undervisningen af eleven udgør bopælskommunens gennemsnitlige udgift pr. elev ved særlig grundskoleundervisning, dog højst et beløb svarende til skolekommunens tilsvarende udgift. Har bopælskommunen ikke særlig tilbud om grundskoleundervisning, betaler bopælskommunen dennes gennemsnitlige budgetterede nettoudgift pr. plads i modtagelsesklasse.

Der kan herudover ikke kræves betaling for elevens undervisning. Betalingen til skolekommunen udgør således den udgift, som bopælskommunen ville have haft, hvis eleven i stedet var blevet undervist i et særligt tilbud om grundskoleundervisning i bopælskommunen. Der kan dog højst opkræves et beløb, der svarer til skolekommunens tilsvarende udgift.

Stk. 4 fastsætter, at bopælskommunens betaling til skolekommunen for fritidsordningen udgør bopælskommunens gennemsnitlige nettoudgift pr. barn i fritidsordning. Har bopælskommunen ikke fritidsordning, betaler bopælskommunen dennes gennemsnitlige budgetterede nettoudgift pr. plads i fritidshjem, klub m.v. for den aldersgruppe, som eleven tilhører.

Betalingen til skolekommunen udgør således den udgift, som bopælskommunen ville have haft, hvis eleven i stedet var blevet optaget i en fritidsordning i bopælskommunen. Da enkelte kommuner ikke har fritidsordning, er det fastsat i *stk. 4, 2. pkt.,* at bopælskommunens betaling i sådanne tilfælde udgør den gennemsnitlige budgetterede nettoudgift pr. plads i fritidshjem, klub m.v. for den aldersgruppe, som eleven tilhører.

Stk. 5 fastsætter, at betalingsforpligtelsen efter stk. 3 indtræder, når eleven påbegynder undervisningen, og ophører, når eleven afslutter undervisningen. Afslutter eleven undervisningen ved sommerferiens begyndelse, betales dog for resten af skoleåret.

Det følger af *stk. 6,* at betalingsforpligtelsen efter stk. 4 indtræder, når eleven begynder i fritidsordningen, og ophører, når eleven slutter i ordningen.

Til § 13

Stk. 1 indebærer, at forældre eller værger til umyndige børn i særlige tilbud om grundskoleundervisning kan oprette et forældreråd. Værger for uledsagede flygtningebørn er således ligestillede med forældre i forhold til adgangen til forældrerådsarbejde. Det er op til forældrene selv ved de enkelte særlige tilbud, om de ønsker at få oprettet et forældreråd.

Forældrerådet er et forum, som kan benyttes til at drøfte forhold omkring dagligdagen i særlige tilbud om grundskoleundervisning. Forældrerådet kan deltage i drøftelser om den faglige udvikling og sociale forhold og medvirke til at understøtte børnenes hverdag både fagligt og socialt.

Det er fastsat i *stk. 2,* at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om forældrerådets sammensætning, herunder spørgsmål om medarbejder- og elevrepræsentation, også for så vidt angår myndige elever.

Stk. 3 fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan henlægge sine beføjelser efter denne lov til forældrerådet bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i § 1, stk. 1-3. Eksempler på opgaver for forældrerådet kan være fastsættelse af ordensregler og værdiregelsæt.

Til § 14

§ 14 indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at påse, at elever, der er optaget i særlige tilbud om grundskoleundervisning i medfør af § 3, stk. 1, deltager i undervisningen. Kommunalbestyrelsen kan pålægge forældrene at give skriftlig oplysning om grunden til en elevs udeblivelse fra undervisningen. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan kommunalbestyrelsen forlange en lægeattest.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at der konkret kan gives en elev tilladelse til at holde fri fra skole uden for de almindelige ferier og fridage, hvis der foreligger særlige grunde hertil. Afgørelsen om

ekstraordinære ferier og fridage træffes på grundlag af en konkret vurdering af elevens behov for at holde fri sammenholdt med hensynet til undervisningen af eleven.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med folkeskolelovens § 40, stk. 1, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at ethvert barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Til § 15

§ 15 indebærer, at eleverne og forældre til umyndige elever regelmæssigt skal underrettes om lærernes vurdering af elevernes udbytte af skolegangen.

Det er væsentligt, at der mellem det særlige tilbud og hjemmet er et godt samarbejde om undervisningen. Ved regelmæssig underretning forstås i denne forbindelse, at underretningen sædvanligvis skal ske mindst to gange om året.

Til § 16

§ 16 fastsætter, at hvis et særligt tilbud om grundskoleundervisning har elever på 10 år eller derover, kan eleverne danne et elevråd. Dette svarer til, hvad der gælder for elevråd i folkeskolen, jf. § 46, stk. 1, 1. pkt., i folkeskoleloven bortset fra, at det her er 5. klassetrin, som er en betingelse for elevernes ret til at danne elevråd.

Da et elevråd ved tilbud om særlig grundskoleundervisning må forventes at bestå af elever med flere forskellige modersmål og dårlige danskkundskaber, vil det ofte være hensigtsmæssigt, at lederen af det særlige tilbud om grundskoleundervisning er særlig opmærksom på at bistå eleverne i forhold til deres elevrådsarbejde.

Til § 17

Stk. 1 fastsætter, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. kan forlange enhver oplysning om særlige tilbud om grundskoleundervisning, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på de særlige tilbuds resultater og forhold i øvrigt.

Den foreslåede bestemmelse svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 56, stk. 1, hvorefter ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan til varetagelse af blandt andet lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver, meddelt af kommunalbestyrelsen og regionsrådet, og folkeskolelovens § 56, stk. 2, hvorefter ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt.

Stk. 2 fastsætter, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 56, stk. 4, hvorefter ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan bestemme, at oplysninger, jf. folkeskolelovens § 56 stk. 1 og 2, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3 fastsætter, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 56, stk. 5, hvorefter ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, herunder skoler, samt om anvendelse af digital signatur i forbindelse med aflevering af oplysninger efter stk. 1-4.

Til § 18

Det fremgår af *§ 18*, at særlige tilbud om grundskoleundervisning indgår i kvalitetsrapporten for kommunens skolevæsen, jf. folkeskolelovens § 40 a. Regler fastsat i medfør af § 40 a gælder tilsvarende for det særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Det fremgår af folkeskolelovens § 40 a, stk. 1, at kvalitetsrapporten skal beskrive skolevæsenets og de enkelte skolers niveau i forhold til nationale og lokalt fastsatte mål, kommunalbestyrelsens vurdering af niveauet og opfølgning herpå og kommunalbestyrelsens opfølgning på tidligere relevante kvalitetsrapporter.

For så vidt angår kommunens særlige tilbud om grundskoleundervisning kan kommunalbestyrelsen fx tage udgangspunkt i en vurdering af de særlige tilbuds faglige niveau og opfølgning herpå i forhold til kommunens folkeskoler.

Er niveauet i skolevæsenet eller på en skole ikke tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen endvidere som en del af kvalitetsrapporten udarbejde en handlingsplan med opfølgende initiativer med henblik på at forbedre niveauet i skolevæsenet eller på skolen, jf. folkeskolelovens § 40 a, stk. 2.

Kvalitetsrapporten skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten, herunder opfølgning herpå. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse fra skolebestyrelserne om kvalitetsrapporten, jf. folkeskolelovens § 40 a, stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kvalitetsrapporter med eventuelle handlingsplaner og skolebestyrelsernes udtalelser herom på internettet, jf. folkeskolelovens § 40 a, stk. 4. De nærmere regler om kvalitetsrapporter fremgår af bekendtgørelse nr. 698 af 23. juni 2014 om kvalitetsrapporter i folkeskolen.

Det betyder, at kommunalbestyrelsens vurdering af dets særlige tilbud om grundskoleundervisning som minimum skal foretages på baggrund af de oplysninger, der er opregnet i bekendtgørelse nr. 698 af 23. juni 2014 om kvalitetsrapporter i folkeskolen (navnlig resultatoplysninger om karaktergivning ved 9.-klasseprøverne, testresultater i dansk og matematik samt overgang til ungdomsuddannelse). Endvidere fremgår det af kvalitetsrapportbekendtgørelsens § 9, at kvalitetsrapporten vedtages den 31. marts i lige kalenderår på baggrund af de senest tilgængelige data, der er klar i ministeriets ledelsesinformationssy-

stem (LIS) oktober året før. Oplysningerne om de særlige tilbud om grundskoleundervisning vil derfor kan i sagens natur kun skulle fremgå af kvalitetsrapporten i det omfang, der foreligger tilgængelige data herom.

Ministeriet er opmærksomt på, at der – som følge af at eleverne maksimalt vil kunne være to år i tilbuddet, og at det for manges vedkommende i praksis vil kunne være af væsentligt kortere tid – ofte ikke vil foreligge tilgængelige resultatoplysninger om særlige tilbud om grundskoleundervisning på måde og i samme omfang, som det er tilfældet for kommunens folkeskoler. Det vil derfor ofte være nødvendigt, at kommunalbestyrelsen i henhold til § 1, stk. 2, træffer beslutning om, hvilke yderligere oplysninger der skal indgå i kvalitetsrapporten, for at kvalitetsrapporten kan give fornødent grundlag for drøftelsen af (på et møde i kommunalbestyrelsen) og stillingtagen til kvalitetsrapporten for så vidt angår særlige tilbud om grundskoleundervisning.

Til § 19

Stk. 1 fastsætter, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling fører tilsyn med særlige tilbud om grundskoleundervisnings kvalitetsudvikling. Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 57 d, stk. 1, hvorefter ministeren for børn, undervisning og ligestilling fører tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling.

I *stk. 2* er det fastsat, at i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet kan ministeren for børn, undervisning og ligestilling med henblik på at forbedre niveauet pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan, jf. folkeskolelovens § 40 a, stk. 2, og eventuelt som et delelement heri at deltage i vejledning fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Ministeren fastsætter en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen. Bestemmelsen svarer til, hvad der gælder for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 57 d, stk. 2.

Ved vedvarende dårlig kvalitet på et særligt tilbud om grundskoleundervisning forstås, at det faglige niveau ud fra en helhedsvurdering i flere på hinanden følgende år ikke kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

I vurderingen af, om særlige tilbud om grundskoleundervisning udviser dårlig kvalitet, kan indgå flere forhold, hvor det centrale vil være, om elevernes præstationer lever op til de faglige mål, som er opstillet for undervisningen på de forskellige klassetrin, herunder i forhold til undervisningen i dansk som andetsprog. Hvis kvaliteten afviger i forhold til, hvad der burde forventes ud fra landsgennemsnit og elevsammensætning, vil det også kunne være et tegn på dårlig kvalitet. Termen »vedvarende dårlig kvalitet« hidrører fra lovforslag nr. L 170 af 1. marts 2006 om ændring af folkeskoleloven.

Til § 20

Stk. 1 fastsætter, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan bemyndige en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Bestemmelsen sikrer, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling med henblik på en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne kan henlægge opgaver til styrelser på ministeriets område.

Det fremgår af *stk. 2,* at ministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, jf. stk. 1, herunder om, at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.

Bemyndigelsen kan fx anvendes til at fastsætte regler om, at en klage først skal sendes til en styrelse, der så skal vurdere sagen med henblik på, om afgørelsen skal ændres, eller at klagen sendes videre til ministeriet med styrelsens udtalelse. Bemyndigelsen kan også benyttes til at afskære klageadgangen fra styrelsen til ministeriet.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at afskære klageadgang, der i øvrigt følger af lovgivningen.

Det forventes, at blandt andet opgaver vedrørende tilsyn i første omgang henlægges til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Til § 21

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. august 2016.

Efter forslagets *stk. 2* ophæves loven automatisk den 31. juli 2021. Forslaget indebærer, at undervisning i særlige grundskoletilbud bliver underlagt en såkaldt solnedgangsklausul. Herved understreges lovens særlige og midlertidige karakter.

Ophævelsen af loven betyder, at undervisning i særlige tilbud om grundskoleundervisning skal ophøre senest den 31. juli 2021, medmindre Folketinget vurderer, at muligheden for undervisning i de særlige tilbud skal opretholdes, og inden da vedtager dette ved lov. I modsat fald vil eleverne i de særlige tilbud skulle overgå til undervisning i folkeskolen, herunder efter omstændighederne i modtagelsesklasser, fra og med den 1. august 2021.

Ministeriet vil sørge for, at der iværksættes en evaluering af loven med det formål at vurdere, i hvilket omfang loven har haft de tilsigtede virkninger, herunder set i sammenligning med folkeskolens undervisning i modtagelsesklasser henholdsvis de frie grundskolers særlige tilbud om grundskoleundervisning af tosprogede elever i den undervisningspligtige alder i henhold til de foreslåede bestemmelser i udlændinge,- integrations- og boligministerens lovforslag om bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 2.

Iværksættelse af evalueringen vil ske i foråret 2019. Resultatet heraf forventes derfor at kunne sendes til Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg i slutningen 2019.

Til § 22

Efter forslaget gælder loven ikke for Færøerne og Grønland.